

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a JUDr. Mariana Kokeše ve věci

žalobkyně: S. S.
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra
 sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného v řízení o žádosti žalobkyně ve věci vedené pod sp. zn. OAM-17312/TP-2018,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a shrnutí argumentů obsažených v žalobě

1. Krajskému soudu v Brně byla dne 27. 5. 2019 (prostřednictvím pobočky v Jihlavě) doručena žaloba, jíž se žalobkyně domáhala, aby soud žalovanému uložil povinnost vydat rozhodnutí ve věci řízení o žádosti žalobkyně o povolení k trvalému pobytu, přičemž toto řízení žalovaný vedl pod sp. zn. OAM-17312/TP-2018.

2. Žalobkyně uvedla, že dne 6. 12. 2018 žalovaný zahájil řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana České republiky. O žádosti měl žalovaný rozhodnout ve lhůtách dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
3. Dále žalobkyně uvedla, že během řízení o předmětné žádosti podala dne 19. 2. 2019 žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti dle § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), jelikož žalovaný nevydal rozhodnutí o žádosti o pobytové oprávnění v zákonné lhůtě 60 dnů. Vzhledem k tomu, že ani na tuto žádost žalobkyně neobdržela žádnou odpověď ve lhůtě 30 dnů, podala dne 23. 4. 2019 žádost o urychlení vydání opatření proti nečinnosti. I přes tuto urgenci však správní orgán opětovně nevydal ve lhůtě 30 dnů žádné takové opatření a o žádosti žalobkyně o pobytové oprávnění nebylo ke dni podání žaloby rozhodnuto. Žalobkyně je toho názoru, že prokazatelně vyložila veškerou snahu o součinnost se správním orgánem, informovala jej o své nepřítomnosti na území, poskytla veškeré kontakty dotčených osob, žádala o uplatnění opatření proti nečinnosti, tedy učinila vše, co jí správní řád umožňuje.
4. Žalobkyně tedy navrhl, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí o žádosti a také povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení spočívající v zaplacení soudního poplatku.

II. Vyjádření žalovaného k žalobě a replika žalobkyně

5. Ve svém vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že popírá oprávněnost žaloby a nesouhlasí s ní, neboť žalovaný správní orgán není a nebyl nečinný, v řízení konal nezbytné úkony pro vydání rozhodnutí ve věci žádosti žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky a ve věci rozhodl.
6. Žalovaný dále uvedl, že žalobkyně dne 6. 12. 2018 podala žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky dle § 87h odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců (po 2 letech nepřetržitého přechodného pobytu na území České republiky, pokud nejméně 1 rok je žadatel rodinným příslušníkem občana České republiky, hlášeným na území k trvalému pobytu). Dne 29. 5. 2019 žalovaný vydal předkládací zprávu k vydání povolení k trvalému pobytu č. j. OAM-17312-13/TP-2018, kterou navrhl vydat žalobkyni povolení k trvalému pobytu dle § 87h odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně se dostavila dne 11. 6. 2019 na pracoviště Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky v Jihlavě k převzetí potvrzení o povolení k trvalému pobytu cizince na území České republiky a dokladu o pobytovém oprávnění – Průkazu o povolení k pobytu. Trvalý pobyt na území České republiky je žalobkyni povolen od 11. 6. 2019.
7. K žalobkyní podanému návrhu na provedení opatření proti nečinnosti správního orgánu dle § 80 správního řádu žalovaný sdělil, že Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (jako nadřízený správní orgán; dále jen „Komise“) se jejím návrhem zabývala a dne 13. 6. 2019 pod č. j. MV-83344-3/SO-2019 vydala usnesení, jímž rozhodla, že se návrhu na provedení opatření proti nečinnosti správního orgánu ve věci řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu na území České republiky nevyhovuje. V odůvodnění tohoto usnesení je uvedeno, že vzhledem k tomu, že dne 29. 5. 2019 bylo žalovaným o žádosti o povolení k trvalému pobytu na území České republiky rozhodnuto, je vydání opatření proti nečinnosti již bezpředmětné.

8. Žalovaný zdůraznil, že o předmětné žádosti rozhodl dne 29. 5. 2019 a připomněl, že žaloba na ochranu proti nečinnosti ze dne 24. 5. 2019 byla podaná u Krajského soudu v Brně, (pobočka v Jihlavě) dne 27. 5. 2019. V této souvislosti žalovaný odkázal na usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 11. 2018, č. j. 3 A 165/2018-38 (všechna zde uvedená rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž daný soud bral v potaz, že nebylo možné přehlédnout jistý spěch s podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti v době, kdy bylo zřejmé a u správního orgánu lehce ověřitelné, že o žádosti bude v krátkém čase rozhodnuto. K tomu žalovaný dodal, že žalobkyně na území České republiky pobývala na základě povolení k přechodnému pobytu (s platností od 18. 9. 2017 na dobu 5 let). Řízení o povolení k trvalému pobytu na území České republiky, tak nemohlo být zásahem do soukromého a rodinného života žalobkyně, neboť jmenovaná na území České republiky pobývá, a to dlouhodobě, na základě platného povolení k pobytu (nejdříve na základě přechodného pobytu, nyní na základě trvalého pobytu). Žalovaný namítá, že podaná žaloba se jeví jako bezpředmětná, neboť ve věci žalobkyně již rozhodl a ta si i vyzvedla průkaz o povolení k pobytu. Proto by měl dle názoru žalovaného soud žalobu zamítnout.
9. Žalobkyně k věci podala repliku ze dne 8. 8. 2019, v níž uvedla, že dle jejího názoru byla žaloba důvodná; kdyby ji nepodala, zůstal by žalovaný nečinný. Proto také trvá na náhradě nákladů řízení spočívajících v zaplaceném soudním poplatku ve výši 2 000 Kč. Tuto repliku zaslal soud žalovanému na vědomí.

III. Posouzení věci soudem

10. Soud se, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez nařízení jednání a v mezích žalobních bodů zabýval tím, zda lze na základě zjištěného skutkového stavu dospět k závěru o nečinnosti žalovaného, přičemž shledal, že **žaloba není důvodná**.
11. Podle § 79 odst. 1 zákona s. ř. s. se může ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.
12. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala vydání rozhodnutí o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky. Z obsahu správního spisu vyplývá, že řízení bylo zahájeno dne 6. 12. 2018. Správní spis přitom obsahuje rovněž protokoly o výsledku žalobkyně a jejího druha ve věci žádosti o povolení k přechodnému pobytu ze dne 13. 2. 2017, č. j. OAM-17005-20/PP-2016, a č. j. OAM-17005-19/PP-2016, stejně jako sdělení o „výsledku šetření“ Policie České republiky (příslušného útvaru cizinecké policie) ze dne 7. 2. 2017. Z doby po podání nynější žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu obsahuje správní spis „lustraci“ k osobě žalobkyně ze dne 28. 5. 2019, výpis údajů z veřejné části živnostenského rejstříku k osobě žalobkyně z téhož dne, opis z evidence Rejstříku trestů taktéž z 28. 5. 2019, sdělení Policie České republiky o pobytové kontrole ze dne 27. 2. 2019, č. j. KRPJ-601-30/ČJ-2019-160026, a tomu korespondující žádost žalovaného ze dne 8. 2. 2019, č. j. AOM-17312-4/TP-2018. Ze dne 6. 12. 2018 jsou pak ve spise založeny dokumenty: opis z evidence Rejstříku trestů k osobě žalobkyně a „lustrace“ k osobě žalobkyně. Žalobkyně přitom v rámci řízení kromě potvrzení o zajištění ubytování doložila prohlášení své a svého druha o úmyslu uzavřít dne 17. 8. 2019 sňatek

(doprovazené příslušnými fotografiemi a účtem „zálohy na svatební termín“ v konkrétním penzionu).

13. Ve správním spise je dále doložena předkládací zpráva žalovaného k vydání povolení k trvalému pobytu ze dne 29. 5. 2019, č. j. OAM-17312-13/TP-2018, a potvrzení o povolení k trvalému pobytu ze dne 11. 6. 2019, č. j. OAM-17312-14/TP-2018. Správní spis dále obsahuje usnesení Komise ze dne 13. 6. 2019, č. j. MV-83344-3/SO-2019, jímž „se nevyhovuje“ návrhu žalobkyně na provedení opatření proti nečinnosti žalovaného v předmětném řízení; dle tohoto usnesení je vydání opatření proti nečinnosti již bezpředmětné, neboť dne 29. 5. 2019 žalovaný povolení k trvalému pobytu vydal. Žalobkyně přitom k věci doložila, že dne 20. 2. 2019 byla žalovanému doručena žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti, dne 24. 4. 2019 urgency této žádosti.
14. K výše uvedenému soud uvádí, že dle § 169t odst. 6 písm. g) bod 3. zákona o pobytu cizinců měl žalovaný o žádosti žalobkyně rozhodnout ve lhůtě do 60 dnů ode dne jejího podání. Tato lhůta marně uplynula dne 4. 2. 2019. Žalobkyně poté podala žádost o provedení opatření proti nečinnosti, kdy tato byla žalovanému doručena dne 20. 2. 2019; tuto žádost žalobkyně „urgovala“, přičemž tato písemnost byla žalovanému doručena dne 24. 4. 2019. Jak vyplývá ze správního spisu Komise, žádost o provedení opatření proti nečinnosti byla Komisi postoupena ke dni 10. 6. 2019. Usnesením ze dne 13. 6. 2019, č. j. MV-83344-3/SO-2019, Komise návrhu na provedení opatření proti nečinnosti nevyhověla, a to zejména z toho důvodu, že žalovaný žádosti žalobkyně dne 29. 5. 2019 vyhověl.
15. Optimálně přitom měla žalobkyně opatření proti nečinnosti uplatnit u nadřízeného orgánu – u Komise. Ovšem jak uvádí odborná literatura, „[p]okud účastník podá žádost správnímu orgánu, proti jehož nečinnosti směřuje, je tento správní orgán povinen ji bezodkladně postoupit svému nadřízenému správnímu orgánu“ (viz komentář k § 82 správního řádu In: *Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.* Správní řád. Komentář. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019; dostupné ze systému Beck-online). Jak vyplývá z výše uvedeného, žalovaný v intencích tohoto postupu nejednal.
16. Soud považuje s ohledem na výše uvedené za splněné podmínky řízení tak, aby bylo možné žalobu věcně projednat (viz zejména § 79 odst. 1 s. ř. s.), neboť žalobkyně „bezvýsledně vyčerp[a] prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k [její] ochraně proti nečinnosti správního orgánu“; rovněž lhůty pro podání žaloby má soud za splněné (§ 80 odst. 1 s. ř. s.).
17. S žalobkyní je třeba také souhlasit v tom, že žalovaný v zákonem stanovené lhůtě nevydal příslušné rozhodnutí [viz § 169t odst. 6 písm. g) bod 3. zákona o pobytu cizinců a skutečnost, že řízení bylo zahájeno dne 6. 12. 2018 a ke dni 4. 2. 2019 žalovaný stále rozhodnutí nevydal].
18. Jak vyplývá, např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2017, č. j. 1 Azs 270/2016-32, „prostředek nápravy proti nečinnosti (zde opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu) by byl bezvýsledně vyčerpán také za předpokladu, že by nadřízený orgán (Komise) žádosti účastníka nevyhověl, dále pokud by nerozhodl vůbec nebo by nerozhodl ve lhůtě stanovené zákonem, tedy dle § 71 odst. 1 správního řádu bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od zahájení řízení (§ 71 odst. 3 správního řádu). K naplnění podmínky bezvýsledného vyčerpání se shodně vyjádřil i rozšířený senát - viz odst. 20 rozsudku ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015 – 59, č. 3409/2016 Sb. NSS, srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2017, č. j. 9 Azs 344/2016-22.“

19. Soud tak na základě shora uvedeného dále uvádí, že ani Komise nepřijala opatření proti nečinnosti ve lhůtě dle § 71 odst. 3 správního řádu. Ze všech těchto skutečností soud dovozuje, že v době podání žaloby byl žalovaný nečinný, neboť nedodržel lhůty, které mu stanovil pro vyřízení žádosti zákon o pobytu cizinců. Relevantní úkony, vyjma prvotních zjištění k osobě žalobkyně (výpis z Rejstříku trestů a „lustrace“), prováděl žalovaný až po uplynutí předmětné lhůty. Nápravu konkrétním aktem dle § 80 odst. 4 správního řádu, a to v korespondujících lhůtách, nezajistil ani nadřízený orgán – Komise (k pochybení žalovaného spočívajícím v tom, že věc nebyla bezodkladně postoupena nadřízenému orgánu, viz odstavec 14. a 15. tohoto rozsudku).
20. Pakliže by tedy soud rozhodoval o žalobě ke dni jejího podání, považoval by ji za důvodnou. Ani žalovaný totiž neuvádí, že by se v daném případě jednalo např. o složitý případ, který si legitimně vyžadoval větší množství úkonů a zvýšenou délku řízení, nebo že by snad délku řízení způsobila žalobkyně svými obstrukcemi nebo jiným nekooperativním jednáním. Pominout však nelze, že dle § 81 odst. 1 s. ř. s. „[s]oud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí“. Ke dni rozhodnutí soudu však již žalovaný nečinný není, rozhodnutí již vydal.
21. K tomu je pak třeba vycházet z odborné literatury i ustálené judikatury, dle níž „[j]estliže soud zjistí, že v době podání žaloby byl správní orgán v nečinnosti, nicméně ke dni rozhodnutí soudu již v nečinnosti není a tento stav pominul, je dán důvod k zamítnutí žaloby pro její nedůvodnost. To platí v případě, kdy o pozdějším vydání rozhodnutí nebo osvědčení nebyl (ještě) žalobce informován, nebo mu rozhodnutí nebo osvědčení bylo již oznámeno a přesto žalobu nevzal zpět. Soud v rámci tohoto řízení není oprávněn konstatovat již odeznělou nečinnost (opačně srov. § 87 odst. 1 a 2 SŘS, podle něhož soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný). [...] Judikatura zastává stanovisko, že odpadne-li po podání žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu důvod jejího podání tím, že správní orgán ukončí svoji nečinnost vydáním rozhodnutí nebo osvědčení, v důsledku čehož je žaloba vzata zpět a řízení zastaveno, má žalobce právo na náhradu nákladů řízení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2007, č. j. 9 Ans 7/2007-76, a ze dne 27. 4. 2012, č. j. 2 Ans 3/2012-31). Přitom předpokladem pro přiznání náhrady nákladů řízení je mj. důvodnost podané žaloby, tj. existence žaloby na ochranu proti nečinnosti, se kterou by žalobce byl úspěšný, pokud by nedošlo k jejímu zpětvyzetí v důsledku vydání správního rozhodnutí nebo osvědčení po podání žaloby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ans 27/2010-105)“ (Potěšil, L. In: Potěšil, L. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Leges, 2014, s. 775-766). Obdobně pak uvádí další doktrinální pramen, že „[j]estliže žalobce opodstatněně brojí žalobou proti nečinnosti žalovaného a žalovaný po podání žaloby vydá požadované rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, může žalobce vzít žalobu zpět a správní soud rozhodně o zastavení řízení. V takovém případě má žalobce právo na náhradu nákladů soudního řízení podle § 60 odst. 3, jelikož **vzal žalobu zpět pro pozdější chování žalovaného**. Toto právo má bez ohledu na skutečnost, zda se správní orgán dozvěděl, že byla podána žaloba na ochranu před jeho nečinností (nález ÚS ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. III. ÚS 677/07 [179/2007 USn., sv. 47], rozsudek NSS ze dne 25. 10. 2007, sp. zn. 9 Ans 7/2007). **Pokud žalobce podanou žalobu zpět nevezme**, správní soud žalobu zamítne jako nedůvodnou; v takovém případě je ovšem žalobce povinen nést nepříznivý následek svého procesního neúspěchu v podobě povinnosti uhradit žalovanému náklady řízení“ (Jirásek, J. § 81 In: Blažek, T. a kol. Soudní řád správní. On-line komentář. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016; pozn.: zvýraznění původní).

22. S odvoláním na výše uvedené tak soud uzavírá, že musel žalobu zamítnout. Zároveň nepřiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení. Žalobkyně totiž nevzala žalobu zpět tak, aby soudu umožnila aplikovat § 60 odst. 3 s. ř. s., dle kterého „[ž]ádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení“ (srov. citovanou literaturu a judikaturu). Žalobkyně přitom pro předmětný procesní krok měla vytvořený dostatečný časový prostor (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2008, č. j. 1 Ans 4/2008-62).

V. Závěr a náklady řízení

23. Po provedeném řízení soud neshledal žalovaného nečinným, pročez žalobu dle § 81 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
24. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta) a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, pročez mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Nadto žalovaný náhradu nákladů řízení ani nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 19. prosince 2019

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu